N^ER 19. z Warszawy Roku 1795.
d. 7. Marca w Sobotę.

KORRESPONDENT
WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

Urządzenie względem Pogłównego Zydowskiego.

BUKSHEWDEN Generał Major, &c.

Gdy przez obwieszczenie moie dotąd wyszłe, opłata do Skarbu Publicznego wszelkich Podatków z Prawa Seymu Grodzieńskiego należących, w kraiu pod rządem moim będącego, iest nakazana, to iest: w Ziemiach Drohickiey, Bielskiey, Mielnickiey, Nurskiey, Warszawskiey, Czerskiey, Liwskiey, części Ziemi Łomżyńskiey, Powiatach Ostrowskim, Kamieńczykowskim, części Woiewodztwa Rawskiego, Ziemi Łukowskiey, Stężyckiey, części Woiewodztwa Lubelskiego i Ziemi Chełmskiey, Powiatach Krzemienieckim, Łuckim, i części Włodzimirskiego, zatym względem Podatku Pogłownego Zydowskiego, Prawem roku 1775. ustanowionego, a Prawem Grodzieńskim zatwierdzonego, następuiące wydaię Urządzenie.

1mo. Ponieważ nowa lustracya, czyli ściśle głów Zydowskich obrachowanie, dla krótkości czasu, i z powodu iuż rozpoczętey raty Marcowey, w którey takowy podatek wnoszonym do Skarbu bydź powinien, nastąpić w tym czasie nie może, zatym zostawuiąc Administracyi Skarbowey moc zrobienia lustracyi głów Zydowskich, stosownie do Prawa w czasie iak nayprędszym przez siebie upatrzonym: nakazuię, iżby wszystkie Kahały i Przykahałki w kraiu rządowi moiemu oddanym, a przez woyska Rossyiskie zaiętym, Podatek Pogłównego Zydowskiego, podług ostatniey lustracyi w roku 1790. sporządzoney, w teraźnieyszym mie-

siącu Marcu niezawodnie do Exaktorów Skarbowych pod exekucyą woyska Rossyiskiego zesłać mianą, zapłaciły, do czego potrzebnych Taryff uformowanie i rozesłanie, Administracya Skarbowa zaleci

2do. Ponieważ od ostatniey lustracyi, w niektórych Kahałach więcey głów, w innych zaś mniey teraz znaydować się może, zatym wymierzaiąc sprawiedliwość Kahałom, oświadczam, iż po udziałaniu nowey lustracyi głów Żydowskich, bonifikacya wzaiemna z strony Kahału dla Skarbu, iako też z strony Skarbu dla Kahału, podług teyże lustracyi w racie przyszłey Septembrowey nastąpi.

3tio. Kahały, których Przykahałki czyli Parafie, które pod rząd móy nie podpadaią, maią sporządzić regestra głów odpadłych w Parafiach i Przykahałkach znayduiących się, i takowych regestrów rzetelność w Sądach Ziemskich naybliższych, lub Magistratach Miast, naydaley na dniu 15. Marca zaprzysiądz, a za okazaniem przysięgi i regestru, Exaktor wielość głów zaprzysiężonych, z Taryffy potrącić onym winien.

4to. Dziedzice i Possessorowie Przykahałków i Parafiów, w kraiu pod rządem moim będących, których Kahały pod rząd móy nie podpadaią, maią niezwłocznie sporządzić regestra głów Żydowskich, u siebie znayduiących się, takowych regestrów rzetelność w Ziemstwach lub Magistratach, przed 15. Marca zaprzysiądz, i Exaktorom Skarbowym przesłać, podług którey Exaktorowie należący Podatek Pogłownego wybiorą.

5to. Co się zaś tycze Podatku Pogłównego z Miasta Warszawy i Pragi należącego, Administracya lustracyą głów Żydowskich w Warszawie i Pradze znayduiących się, i wybor trzechletniego Podatku, podług Prawa należącego się, niezwłocznie, przez wyznaczone od siebie osoby, nakaże.

Takowego mego urządzenia ufkutecznienie, Adminiſtracyi Skarbowey polecam, i oneż przez druki publikowane mieć chcę. Dan w Warszawie du: 3. Marca 1795. roku.

Bukshewden *mpr.*

Uwiadomienie.

Kancellarya Rządowa przy boku JW. *Bukshewden* Generała Majora woyſk Nayiaśn: IMPERATOROWEY wszech Rosſyi Jey Imperatorſkiey Mci Fligel Adjutanta, Orderów różnych Kawalera, w Mieście Warszawie kommenderuiącego, w Prowincyach Koronnych przez woyſka Rosſyiſkie zaiętych rząd sobie polecony maiącego, będąca, donosi Publiczności, iż wszelkie Rezolucye, Expedycye, i Extrakty, z teyże Kancellaryi wychodzące, bez opłaty każdemu wydaią się.

Raubach *teyże Kancellaryi Sekr:*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

AMERYKA.

Z Filadelfii dnia 8. Grudnia. Potwierdzą się wiadomość, że Francuzi nazad swe Posſesſye od Anglików odebrali, to ieſt *St Domingo* i *Guadeloupe.* Admirał *Jarvis* opuścił *Guadeloupe* spaliwszy wprzód Miaſto *Baſſeterre.*

Z sześcią dzikiemi Narodami, które z nami graniczą zawarty ieſt pokóy przez Tomasza *Pickering* tuteyszego generalnego Poczmiſtrza, który do tego był deputowany. Z obu ſtron wielkie ztąd ukontentowanie. Do *Norfolk* pod kommendą Kapitana *Deane* 3. francuzkie okręta przybyły. Podług iego powieści flotta z 8miu liniowych okrętów i 5ciu fregat złożona, 5000. woyſka maiąca, do wschodnich Indyi popłynęła.

Angielſka Eſkadra maiąca 4ry okręta od 74. armat, i woyſka dywizyą transportowego do *Barbados* przybyła. Nowe po wielu wyspach rozruchy czynią handel W. Brytanii wcale niespokoyny.

DANIA.

Z Kopenhagi d. 17. Lutego. Dziś rano zebrało się więcey 100. Marynarzów, którzy samowolnie porzuciwszy robotę w *Amalienburgu* około budowy okrętów, żądali widzieć się z naſtępcą Tronu, i żądania swe uſtnie samemu przełożyć. Gdy wyszedł do nich, prosili, aby im w czasie gwałtownego zimna robotę około budowania okrętów opuścić pozwolił. Królewic był wprawdzie tak łaſkawy, iż tą razą uſkutecznił ich żądanie, ale z przeſtrogą, aby się napotym nie ważyli swoią poſtępować wolą pod surowym naſtąpić maiącey niechybney kary dopełnieniem.

FRANCYA.

Z Paryża d. 14. Lut: Na wniosek obywatela *Bourdon de l'Oise* Konwencya kazała wszyſtkie osoby za rewolucyine przeſtępſtwa uwięzione, wypuścić na wolność. Jedni ſkazani byli na zawarcie, drudzy na żelaza dźwiganie, inni po więzach kilkoletnich na wywiezienie z kraiu. Deputacya prawodawſtwa ma zlecenie oswobodzić wszyſtkich, prócz o złodzieyſtwo lub Royalizm przekonanych.

Na Seſsyi dnia 4. Lutego Deputacya Prawodawſtwa uczyniła Konwencyi przełożenie, że wielu obywatelów podług woli Reprezentantów Narodu z więzień uwolnionych ani dziedzictwa swego, ani maiątku ruchomego nieznayduią. Gdy roszarpano ich meble i ruchomości, Deputacya podała proiekt, aby Konwencya dozwoliła przyimować zaſkarżenia od obywatelów, i krzywdy w miarę wielkości ſtraty nadgradzać.

Jeden z Członków odezwał się Konwencyi, aby takowe względy rozciągnione były do wszyſtkich

pokrzywdzonych, którzy iako podeyrzani, w areszcie zostawali. Żądał naprzód, aby sami wolnemi byli; powtóre, aby dobra przywrócone albo im bonifikowane były. Z oklaskami dekretowano.

Czytaią tu z tkliwością pismo iednego z młodych obywatelów przewybornie stan uciśnioney niewinności rysuiące. Ma tytuł: *Przypominanie młodego ieńca*. (Reminiscences d'un jeune prisonnier). Gdy mówi o nieszczęsney owey chwili, kiedy z innemi 114. osobami na wózkach był do tarassu prowadzony, tak między innemi wyraża: „Powrzucano nas iednego na drugim, właśnie ia„ko lękliwe baranki, które do rzeźnicy wiozą. „Ah! bez wątpienia my to niewinności ofiary, pra„wdziwie mogliśmy za baranków być poczytani. „Nasi tyrani do wilków podobni drapieżnych. Oni „to nam zadawali, iakobyśmy pomącili im wodę, „a to wtedy, gdy te straszydła na wyższym od „nas mieyscu stoiąc, goreiące chciwością krwi lu„dzkiey usiłowali daremnie ochłodzić gardła."

Donoszą, iż w całey Francyi odmieniaią się dawnieysze srogości sentymenta w ludzkość, a ściśnione zdania względem zabronienia Katolickiey Religii, gdy iuż są swobodnieysze, czynią nadzieię, że *Dekady* znowu na Niedziele przeniesione będą.

Nabożeństwo w Powiecie *de Morange* odprawiło się w gaiu, dokąd z wielu wsi znaczna mieszkańców zebrała się liczba, gdzie śpiewana była Msza S. ze zwyczaynemi ceremoniami. Rządcy tego Powiatu 6. pierwszych osób, które tam były przytomne, kazali wziąć do aresztu, ale wkrótce tychże uwolnili, mocno zganieni, że się odważyli wolność nabożeństwa prześladować.

Dla dogodzenia ciekawości względem naszych operacyi woiennych, opisuiemy tu stanowiska Françuzkich armii z wymienieniem Generałów kommenderuiących Francuz-

kich, przeciwko Generałom nieprzyiaciel- skim.

1mo. Armia zachodnia Wendeńska rozciąga się od *St Malo* aż do *Rochelle* pod Generałem *Canclaux* przeciwko *Charette.*

2do. Zachodnia Pyreneyska w *Biskay* i *Nawarra* pod dowodztwem Gener: *Moncey* przeciwko Hrabi *Colomera.*

Wschodnia Pyreneyska w *Katalonii* od *Urgel* do *Rosel* pod Gener: *Perignon* przeciwko *Marchese de las Amarillas.*

4to. Włoska i Alpeyska złączona przy górach *Bernhard, Cenis* i *Tenda* w kraiach Piemontskim i Genueńskim pod Dowództwem *Scheerer* przeciwko Hrabi *Colli.*

5to. Nad Renem ciągnie się od *Germerscheym* do *Moguncyi* pod Generałem *Michaud*, przeciwko Albertowi Xciu *Cieszyńskiemu.*

6to. Nad Mozellą rozciąga się od *Moguncyi* do *Koblentz* i *Luxemburga* pod Generałem *Moreau*, przeciwko Feld-Marszałkowi *Bender.*

7mo. Nad Rzekami *Sambre* i *Maas* od *Koblentz* do *Wesel* pod Generałem *Jourdan* przeciwko Hrabi *Clairfait.*

8vo. Pulnocna Armia w skonfederowanym i Austryackim Niderlandzie pod Generałem *Pichegru.*

Wszystkie nasze Armie, wyiąwszy Zachodnie, stoią w nieprzyiacielskim kraiu.

Zdanie młodego Obywatela *Lacretelle* za Hollendrami, przeciwne zdaniu Reprezentanta *Mercier*: Hollandya, mówi on, iest „zdobytą. Jeśli poydziemy za prawidłami

„mądrey i oświeconey Adminiſtracyi, te-
„dyśmy nayszczęśliwiey onę zdobyli, ieśli
„zaś trzymać się zechcem układow tyranii
„i chciwości, tedy ią Anglia zdobyła. Bez
„wątpienia takie iuż w Londynie przygo-
„towania są porobione, że dzierżawy Hol-
„lenderſkie w Wschodniey Indyi chciwością
„swą nieiako iuż pochłonęli. Z rozmaitey
„zdobyczy zaborów, i ucisków możemy
„zapewne kilka bryk, a podobno i kilka-
„dziesiąt pieniędzy, złota, i kruszczów in-
„nych z Hollandyi wyprowadzić do Fran-
„cyi. Ale te ſkarby przy naszych wielu
„potrzebach przeydą pewnie do rąk Szway-
„caryi i Genueńczyków. Jeśli zaś zniszczy-
„cie zaufanie i wiarę w handlu Amsterdam-
„ſkim, tedy iuż Amſzterdamu nie ma.

„Prócz tego, ſkoro niedopuściemy równie
„polityczney tolerancyi, iako i co do wy-
„znania wiary, ieśli zechcemy prześladować
„tamecznych Patryotów, to Hollendrzy opu-
„szczą swą Oyczyznę. — Wiadomo nakoniec
„iak Batawowie sprzyiali poſtępowaniu Fran-
„cuzkiemu w ich kray. Wiemy, iako Ge-
„nerał *Daendels* Hollenderſki Patryota, któ-
„ry w czasie rewolucyi Roku 1787. na
„śmierć był ſkazany, umknął, i do ſłużby
„przenioſł się Francuzkiey. On ci to pisał
„pod datą 17. Stycznia z głowney kwate-
„ry z *Leerdam* do Hollendrow naſtępną
„odezwę: — Francuzcy ludu Reprezentanci
„żądaią po was Batawowie, abyście chcie-
„li wolnemi zoſtać. Nie chcą Francuzi lu-

„du waszego podbiiać, ani przymuszać mi„mo iego dobrey woli do brania assygna„tów, lecz tylko żądaią z nim się złączyć „iako narodem wolnym. Niech więc *Dor„drecht*, *Harlem*, *Leyden*, *Amsterdam*, i cała „Hollandya uczyni Rewolucyą, i wyszle „Deputowanych do Francuzkich Reprezen„tantów do *Hertzogenbusch* uwiadomiaiąc ich „o takowym swym ułożeniu."

Lista towarów od których Cło przy wprowadzeniu do Francyi ma być zmnieyszone, równie iako i tych, których z tamtąd iest zakazany wywoz.

Opłacaią 10tą część dawnieyszego Cła krupy perłowe, owoce suszone, ryby, syry, oley, kakao, miod przaśny, wosk żołty, saletra, cukier, kawa, żywe srebro, okrętowe narzędzia, kotwice, papier, &c.

Piątą część przy wprowadzeniu dawnieyszey opłaty daią następuiące artykuły:

Ziemne węgle z za morza prowadzone, iedwab, herbata, nieprzerobiony ołow, cyna, stal, żelazo w sztabach, blacha, miedź w szybach, mosiąc, żelazo, łoiowe świce, i pióra do pisania.

Połowę dawnieyszey opłaty daią: hałun, ordynaryine sukno, i z wełny przerobione towary.

Konopne zaś Płótno, wyiąwszy które do żagli używa się, opłaca od Cetnaru 2. Liwry 10. Sols.

Wywoz naſtępnych towarów ieſt zakazany: Zboża, mąki, kartofli, kasztanow, soczewicy, i innych ogrodowych roślin, wyiąwszy owoce, mięsa, ryby, maſła, miodu przaśnego, syrów, kakao, cukru i kawy, koni, i woienne potrzeby, a mianowicie broń, herbata, okrętowe drzewa, Papier, konopie, wełna, iedwabie, ſkury, woſk, łoy, tran, hałun, indygo, cyna, blacha, ſtal, miedź, i męſkie kapelusze, których ſztuka po 18. liwrów kosztuie. Nota. W tym regeſtrze towarów, w których ieſt zakazany wywoz, nie ieſt zabronione wino.

HISZPANIA.

Z Barcelony dnia 12. Lutego. Lubo Francuzi iuż się w naszey Prowincyi znayduią, atoli my względem tuteyszego Miaſta, ieſteśmy dotąd bespieczni i spokoyni. Kommiſsya tuteysza z 25. osob złożona, ſtaranie ma o doſtarczenie broni i do Magazynow żywności, oraz wszyſtko co tylko dla woyſka i w przypadku długiego oblężenia potrzebnym bydź może, ſtara się mieć wgotowości. Szlachta i Klasztory naywięcey doſtarczaią kosztu na wszelkie codzienne potrzeby. Deputowani, których Prowincya Katalonia wyſłała do Madrytu z doniesieniem, o uzbraianiu się mieszkańcow powszechnym, ieszcze nie powrócili. Woienne przygotowania nayżywiey idą. Do Biſkai i Nawarry dla wzmocnienia obu tych Prowincyi znaczne korpus woyſka ma wkrótce marsz rozpocząć. Okopy Fortecy Fi-

gueras Francuzi maią zruynować. Miasto Girona w Katalonii, gdzie ostatki naszey armii są pozbierane, co raz bardziey ciż nątrętnicy ściskaią.

HOLLANDYA

Z Amszterdamu d. 17. Lutego. Stany Generalne zamienione teraz w Reprezentantów tymczasowych ludu Hollenderskiego przeniosły się do *Hagi*. Z miast 18tu, które dawniey wysyłały tam deputowanych, iuż 15. miast swe członki przystało. *Paulus* obrany tego zgromadzenia nowym Prezydentem, potym deklaracyą i ogłoszenie praw człowieka publikować i przez umyślnych kuryerów do wszystkich miast Hollenderskich rozesłać nakazano. Po zniesieniu zatym urzędu *Sztadthudera* do stosownych przystąpiono układów terazniey szey rewolucyi.

Głoszą iż wkrótce wezwany będzie *Stadthuder*, aby się osobiście stawił dla zdania sprawy z przeszłego urzędu swego. Chodzi tu po ręku plan zniesienia zupełnego assygnatów, a to w nayłatwieyszych ułożony punktach. Ani skarb, ani prywatny żaden, skoro by ten uskuteczniony był opis, nayrnnieyszego w maiątku swym nieponiosłby uszczerbku.

Trzy okręta Angielskie i iedna fregata do *Jndyi* płynące schwytane są od Francuzów i do *Brest* zaprowadzone. Ta zdobycz naywięcey z tąd korzystna być się zdaie, że ładunek składał się naywięcey z Ammunicyi woienney.

Z wschodniey Fryzyi d. 23. Lutego. Hrabia *Bentik Rhoon* i wielki pensyonarz *Spiegel* podług Hollenderſkich wiadomości z własnych domów zaprowadzeni do więzienia z wanego *Caſtallaney.*

Kurs poczty przez wschodnią *Fryzyą* do *Gröningen* i innych okolic Hollenderſkich ieſt przecięty. Anglicy, którzy się zwrócili do *Neuenszantz*, poſtyliona z *Aurih* nieprzepuścili.

NIEMCY.

Z Frankfurtu d. 13. Lutego.

Z Paryża donoszą, iż dnia 21. Stycznia iako w dzień śmierci Ludwika XVI. znaleziono po wielu rogach ulic naſtępuiące pismo: „Zatrzymaycie sobie wasze 36. li„wrów, a daycie nam Ludwika, albo też „zamiaſt 36. liwrów damy wam Ludwika. Z Paryża 18. Stycznia wyszło 24. Armat do Nantes. Wiele też woyſk z Walencinnes ciągnie przeciw Roialiſtom.

Z Bambergi d. 15. Lutego. Z *Wirzburg* doszła tu wiadomość, iż Xże Franciszek Ludwik Baron *d'Erthal* Arcy-Biſkup Bamberki i Wirzburſki, Brat Elektora Moguńſkiego, po długiey chorobie w Roku 65. wieku swego życie zakończył.

Z Wesel d. 17. Lutego. Generał *Alwinzy* kommenderuiący w tuteyszych okolicach, opuszcza Armią dla poratowania zdrowia swego. Obeymuie po nim kommende Generał Feldmarszałek Leuttnant *Burgloch.* Cesarſka głowna kwatera znayduie się ieszcze

w *Dorsen*. Austryackie Patrole zaciekaią się aż do *Lobith* i *Elter*. Ale uszkodzone z tamtąd nienaylepsze wiadomości donoszą.

Z Angielsko-Hannowerskiey głowney kwatery w Osnabruku d. 19. Lutego. Od dnia 5. t. m. woysko połowe na zimowe kwatery udało się, które iest zupełnie spokoyne od nieprzyiaciela. Lewe skrzydło rozciąga się ztąd aż do *Lippy*, a prawe aż do *Emden*. Forpoczty nasze i patrole aż w Hollenderskie podchodzą. Nieprzyiaciel snać nie ma dostatecznych sił przeciwko nam, gdy się dotąd zachowuie w spokoyności. Fortecę *Couvoerden* nim opuściły woyska nasze, pierwey onę zdemoliowały.

Z Bremy d. 20. Lutego. Piszą z Fryzyi Zachodniey, że Anglicy znowu się do *Windschoten* pomknęli. Francuzów tam nie było. Ale 500. ich wpadło niespodziewanie do *Groeningen*, gdzie na prędce drzewo wolności wszczepili, i nieczekaiąc zbliżaiącey się większey tuż liczby Anglików, znowu się z tego miasta usunęli.

Z Hannoweru d. 21. Lutego. Okazała się tu lista wyszczegulniaiąca Officerów naszego woyska w dwuch kampaniach zabitych, ranionych, i umarłych z chorob. Pierwszych liczą 68. ranionych 103. a umarłych 17. Wziętych w niewolą w tym regestrze nie kładą, czy dla tego, że mała zbyt liczba czy że nadto wielka?

Z Hamburga dnia 24. Lutego. Dziś tędy przeieżdzał do Kopenhagi z Amszterdamu

Duńſki Kuryer. Wyiechał on w nocy z 18. na 19. i przywiozł do tuteyszych Kupcow mnogość liſtów, z których się dowiaduiemy, że w Hollandyi wszyſtko dotąd pomyślnie. Gdy kurs poczty na lądzie ieſt przerwany, ma więc z Amſterdamu do Hamburga przybyć *Pąketbot*, który iuż wyiechał dnia 18. z Amſterdamu. — Wyż wspomniona poczta od Francuzkiego Sztabu Paszportem ieſt opatrzona.

Wypis z liſtu iednego z Amſterdamu d. 18. Lutego. W naszym kraiu zupełna trwa spokoyność. Francuzkie woyſka ſtatecznie zachowuią naylepszą karność i ludzkość. Względem zaszłych i maiących naſtąpić w dalszym czasie uſtanowień, wszelka znika boiaźń, aby handel przez Rewolucyą miał co szkodować. Równie żadney niemamy obawy tak względem prywatnych osob, iako naruszenia ich własności. — Francuzom dość się podoba w Hollandyi przebywanie. Zydzi Amſterdamscy otrzymali prawo Obywatelſtwa tamecznego Miaſta. Statek, na którym Familia Stadthudera do Anglii uszła, nazad iuż tu powrócił.

Z Wiedn a d. 14. Lutego. *Z Medyolanu* doszła tu wiadomość, że Francuzi we Włoszech coraz się bardziey rozpościeraią. Trzynaście przeto Batalionów z Armii naszey w Polszcze ſtoiącey otrzymały maszerowania tam ordynans. Jakoż puściły się iuż do przeznaczonych ſtanowiſk, dla wſtrzymania zapędow nieprzyiacielſkich.

Hrabia *Clairfait* uda się z woyſkiem swoim do Frankfurtu. — Nasz Internuncyusz w Konſtantynopolu Baron *Herbet* nazad odwołany, a na iego mieysce Hrabia *Ludolph*, który był Poſłem w Sztokholmie, wyznaczony.

Wyszedł rozkaz, aby wszyſtkich odtąd bankowych procentów opłata do Hollandyi wſtrzymana była, póki Francuzi ten kray trzymać będą.

Tuteysza Narodowa Gazeta zamyka urzędowe doniesienie z Włoch, iż nieprzyiacielſka Flotta w *Toulonie* otrzymała rozkaz wyiścia pod żagle, i że się ona ſkłada z 15. woiennych okrętów, i wielu pomnieyszych, na których ogułem 20.000. woyſka transportuią, a ta Flotta przeznaczona być ma przeciwko Korsyce.

Chcielibyśmy dokładną powziąć wiadomość, izali to pewna, że dla niedoſtatku żywności sprzymierzone woyſka z Granic Hollenderſkich cofnąć się musiały?

Z Cassel d. 18. Lutego. Zawczoray paki Elektora Kolońſkiego z Münſter na wielu wozach przeprowadzono do Mergentheym. Prawie nieuſtannie przeieżdzaią tędy uciekaiący Obywatele Brabantscy i Hollenderscy z Weſtfalii, i udaią się po większey części do Erfurt. Wczora przeieżdzał tędy między innemi Francuzki Marszałek *de Caſtries*.

Z Lingen dnia 20. Lutego. Mocna była między Angielſkiemi i Francuzkiemi for-

pocztami utarczka, między Almelo i wsią o milę położoną zowiącą się Wrieden. Nieudało się wygrać Anglikom, cofnąć się więc z wielką musieli skwapliwością. Lecz aby Francuzi znowu nie uczynili iakiego w woysku mniey spodziewanego rozruchu, porozstawowali Anglicy silne czaty po wszystkich traktach i wąwozach, tudzież dla allarmu armaty po wzgórkach są rozłożone. Kawalerya Angielska przez tuteysze przechodzi Miasto. Widać że to Woysko całą prowincyą Overyssel wkrótce opuści. Już się z Couvoerden wynosi. Bo się Francuzi do Ommen zbliżyli. Nie miłe bowiem z niespokoynemi sąsiedztwo. Bentheim w strachu, lubo tam 16. armat i kilkaset piechoty Anglicy zostawili. Co noc wielkie do koło ognie oznaczaią ostróżność, lubo te czasem daią nieprzyiacielowi światło do prędszego zwycięztwa.

Z Lingen dnia. 21 Lutego. Już tedy nadeszła tu wieść, że Anglicy z Bentheim uszli, a Francuzi tam natychmiast w maszerowali. Lecz się na tym nie uspokoili Francuzi. Zawczora z Schütdorf część Korpusu Xcia Rohana wyparli. Pókiż tych progressow? idą a idą, Emigranci uchodzą, a oboiętni za niemi.

Z Frankfurtu dnia 17. Lutego. Przy Moguncyi, na Renie tak są pozalewane kępy, że bateryi na nich żadney widać nie było. Woysko z nich przymocowawszy w przód

armaty łańcuhami wcześnie z nich umknęło się. Ale magazynu część pożarły wody.

Gdy we Francyi będący w areszcie niemcy na wolność zostali wypuszczeni, za powzięciem wiadomości o tym dnia 12. tego Miesiąca w Königigstein utrzymywani dotąd Moguńscy klubiści do Francyi są puszczeni.

Marsz Pruskich woysk od Renu do Westfalii dążących ma bydź tąk skwapliwy, że na wszystkie trudności, których przyczyną teraźnieysza zła pora czasu, dobrzy Prusacy zgoła niezważaiąc, przez naygorsze przerzynaią się bezdroże. Główna Kolumna Feldmarszałka Möllendorfa kommendy przez Cassel do Westfalii maszeruie. Przy Renie pozostałe woysko Pruskie nie wynosi nad 16. tysięcy.

Lecz i Francuzow nie rachuią teraz więcey pod Moguncyą nad 18,000.

Dnia 18. Stycznia w Rzymie Kardynał *Corsini* w 69. roku wieku swego ten świat pożegnał.

Z Brandeburskiego donoszą że Generał Maior Kawaleryi Pruskiey *Bischoffswerder*, wyiachał. Ekwipaże Królewskie iuż wyszły do Potzdamu, lecz niewiadomo kiedy Monarcha sam wyiedzie. Król Pruski Hr: *Krasiokiego* Biskupa Ermelandzkiego, Arcy-Biskupem Gnieźnieńskim w południowych Prusach mianował. Wiadomo że przedtym każdy Prymas Korony Polskiey tą godnością był zaszczycony, którą w Roku przeszłym śmierć Xcia Poniatowskiego przerwała.

DODA-

DODATEK Do... Nru 19.

KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO y ZAGRANICZNEGO
w Sobotę dnia 7. Marca Roku 1795.

JP. *Branicka* Kasztelanowa Krakowska w Lubelskie (iak mówią) zawczora z tey Stolicy wyiechała.

Po postąpieniu JP. *Budzyńskiego* na Podkomorstwo Ziemi Mielnickiey, Sędzią Ziemskim Mielnickim JP. Michał *Suchodolski* przez obywatelów swey Ziemi do nominacyi JP. Generałowi *Bukshewden* podany, został nominowanym.

Seym Kurlandski dnia 10. Marca w *Nitawie* ma się rozpocząć. PP. *Howen* i *Finks*, tameczni Szlachta, wyiechali do Petersburga.

Piszą, że Nayiaśn: Imperatorowa kazała w Eremitorium swoim postawić marmurowe Bustum Hr: *Suwarowa Rymnizkiego*.

Rekwizycya względem dostawienia różnych zapasow i materyałow do Artyllery.

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY *Rekwizycyą w dniu dzisieyszym następuiącą.* = Z Dejourstwa JW. JP. Teodora Federowicza *Bukshewdena* Generała Majora kommenderuiącego w Mieście Warszawie, i Kawalera różnych Orderów, Magistratowi Warszawskiemu. Wyżey wspomniony JW. JP. Generał Major i Kawaler wielu Orderów raczył przykazać, aby wspomniony Magistrat tak przez Gazety, iako i w Mieście Warszawie uczynił publikacyą, ieżli nieznaydzie się kto konkurrent dla dostawienia do Artylleryi różnych zapasów i materyałów, a gdy się kto znaydzie, aby

się z ceną ſtawił dla umowienia się u JP. *Grave* Pod-Pułkownika, który ſtoi z Artylleryą w Koszarach Litewſkich. Dnia 19. *Februarii* 1795. R. Paweł *Bohajewſki* Dejourny Rotmiſtrz. Przetłomaczono wiernie. J. Manugiewicz. = *Odebrawszy takową, publikować i w Gazetach umieścić zaleca.* Dan na Seſsyi Magiſtratu dnia 5. miesiąca Marca roku 1795.

Andrzey Rafałowicz P. M. W.

FRANCYA.

Z *Paryża d. 14. Lutego.* Poseł Szwedzki P. *Staël* przed kilką dniami przyszedł do Deputacyi ocalenia publicznego. Zatrzymał się nieco w przed pokoiu, gdzie też przybyło 12. Woluntaryuszow. Sekretarz Deputacyi wkrótce się okazał, i wymawiaiąc Deputacyą, upewniał JP. Ambassadora, że winne iemu nie ieſt uszanowanie ubliżone, czego dowod nie mógł być lepszy okazany, iako gdy między Obrońcami Oyczyzny przez ten czas się znaydował. Mówią, że P. *Staël* i Sekretarz iego P. *Signeuil* bardzo byli ukontentowani z tego pełnego grzeczności oświadczenia. Można twierdzić, że legacya Szwedzka wielkie odbiera dowody względow. Toż samo i o legacyi Duńſkiey mówić można.

Dnia 10. Lutego *Richard* ſtawił się przed Konwencyą, i uczyniwszy wprzód obszerny wſtęp Imieniem Deputacyi ocalenia, doniosł, że W. X. Toſkańſki przyſłał tu Hrabiego *Carletti* Pełnomocnego Miniſtra, z któ-

rym Deputacya następny Traktat zawarła:
Między Reprezentantami Ludu Deputacyi Ocalenia, która ma sobie polecone interessa zagraniczne, i P. Franciszkiem Xawerym Hrabią *Carletti* Pełnomocnym W. Xcia Toskańskiego Posłem, zawarte są następujące wzaiemney umowy punkta:

1mo. W. Xże Toskański odwołnie wszystkie akta stosowne do Koalicyi z Państwy utrzymuiącemi woynę przeciwko Francuzkiey Rzpltey.

2do. Między Rzpltą Francuzką, a W. Xiążęciem Toskanii pokoy, przyiaźń, i dobre porozumienie odtąd ma trwać statecznie.

3tio. Neutralność W. Xcia Toskańskiego ma być zachowana w tym stopniu, w iakim była dnia 8. Octobra 1793. ustanowiona.

4to. Nınieyszy Traktat ma tylko tyle mieć wagi, ile zostanie od Konwencyi umocowany. Dano i napisano w Pałacu Narodowym dnia 21. *Pluviôse.* (9. Lutego) Po długiey rozwadze nad tym Traktatem, postanowiono drukować, i że Zgromadzenie dnia 13. naradzać się ieszcze będzie.

Kommissya z 21. osob złozona kazała, stawić się przed sobą oskarżonym 4rem *Barerre*, *Billaud-Varennes*, *Vadier* i *Collot d' Herbois*, którym przez iednego z członków swoich *l'Abbé Sieyes* doniosła, iż większość znalazła ich winnemi o tyranią i ucisku. Doniosł zatym Konwencyi *Sieyes* o całym tey sprawy procederze. Koniec iey bardzo ciekawy.

NIEMCY.

Z Saardam d. 10. Lutego. Dziś lifty do Londynu ztąd wychodzą, ale niepieczętowane. Okręt pocztowy, na którym Kommifsarz do Londynu iedzie, ma zlecenie wydania rozkazu Hollenderfkim okrętom ftoiącym w portach Angielfkich, aby te niezwłócznie wyszły z onych, i do Hollandyi powróciły. Jeśliby się temu sprzeciwiano, tedy armaty maią być w poselftwie wyflane.

Bank Amfterdamfki ma wziąść puł-dwunafta Milliona Zł: od Kompanii wschodnich Jndyi. Przy otwarciu tego Banku pieniądze spadły na 6. i 7. Procentu a wczora iuż do 13. wexle poszły w górę.

Dziś Obywatele przez odgłos dzwonow zwołani do broni. Piękna Muzyka lud zwabiła liczny, któremu doniesiono, że wszyscy są równi, i że sama tylko cnota, rozum i poczciwość zdolne są czynić różnicę między ludźmi.

Przybyło tu z Francyi wielu Obywatelów z Afsygnatami, ale tych zakazano w Handlu przyimować.

Z Osnabruck dnia 14. Lutego. Oczekuiemy w tych dniach przybycia tu Główney kwatery Angielfkiey z całym Generalnym Sztabem.

Zapisano kwatery dla 500. Anglikow w klasztorze Dominikańfkim. Cekauz i inne publiczne Domy równie są na kwatery tegoż woyfka przeznaczone.

Generalny Kommissoryat, Hannowerska woienna Kassa, iako też wielu Officerów z Generalnego Sztabu od ośmiu dni już się tu znayduią.

Francuzkie Forpoczty o dwie mile za Dewenter rozciągaią się.

Stany Cyrkułu tuteyszego, równie iako i tuteyszy Magistrat, solennie się protestowały przeciwko nie potrzebney tu rezydencyi Hrabiego *d'Artois* który niechcąc bydź przyczyną dalszych niespokoyności Mieszkańcom, do Pyrmont wyiachał.

Przeszłego Wtorku była tu wielka powódź, która nie małą przyniosła szkodę. Nawet kilka domow zerwanych zostało.

W Doesburg Francuzki Generał *Duval* stoi z korpusem 8,000. ludzi wynoszącym. Austryacy z okolic Miasta Wesel do wyższego Renu maszeruią.

Z Lingen d. 25. Lut. Przecież uspokoiła się nasza trwoga, od kilku dni Francuzow ani widać ani słychać. Może też wytchniemy sobie nieco.

Z Lingen dnia 26. Lutego. O położeniu Francuzkiey armii, o sile iey realney i o dalszych operacyach woiennych mało co wiemy. Przez Zwol przechodzą codziennie liczne bagaże. Mieszkańcy zaczynaią się uskarżać na uciążliwość kwaterunkow. Znowu wielka kontrybucya w Hollandyi nakazana w dostarczeniu koszul, mundurow i żywności. Francuzkie Forpoczty podchodzą z Zwol aż do Hardenburg, Ommen i

źuteyszych okolic. Francuzka Dywizya od 200. ludzi do Couverden przymaszerowała. W Almelo stoi korpus od 300. ludzi z 4ma armatami. Zdaią się okazywać przygotowania do marszu dalszego. w Neuenhauz o 6. mil stoią Anglicy. Główna ich kwatera do Osnabruck poszła. Piece iednak i polowe przy Renie zostały.

Z Julii dnia 18. Lutego. Woysko Pruskie we 2ch kolumnach od wyższego Renu do Westfalii maszeruiące zawiera w sobie 47,604 ludzi.

Upewniaią że te woysko nie napróżno iest przeznaczone do Westfalii. Ma zastaniać Xięstwo Hannowerskie i twierdzą, że się z większą siłą sprzymierzonych łączyć będzie, aby Francuzow z Hollandyi wyrugować. A tak tegoroczna kampania aż nadto ma bydź żwawa. Równie i Anglicy wzmocnienia sił przez nowe swe woyska oczekuią.

Zdobycie przez Francuzow Hollandyi, którey los w powrócie Sztadhudera Familii mocno interessuie Dwór Berliński' zdaie się bydź wcale przeciwnym pokoiowi, dotąd głoszonemu. W Hamm, gdzie teraz woyska Hannowerskie stoią, magazyny znaczny wzrost biorą. Francuzkim Emigrantom ustąpić ztamtąd nakazano.

Z Sieburg wiele artyleryi i Ammunicyi do Wesel sprowadzono. Nad Reńskie tameczne okolice prawie całe zapławione były. Lipsztadt 10. dnia od powodzi wiele poniosło szkody.

Xiąże Lobkowiez Biſkup Gandawy dnia 29. Stycznia w Münſter umarł, i tegoż dnia Biſkup Brügge zakończył życie.

Z Hannoweru dnia 20. Lutego. Wiele Angielſkich woyſk usunęło się iuż do Münſter. Generał Walmoden wyprawił przed sobą znaczne korpus do Osnabrucka, i sam pospieszył za nim. Niewiedzieć dotąd co te umykania się znaczą? Zakłady tu są, że ſkutek wyniknie barzo pomyślny, ale dla kogo? Przeszłego Czwartku 6. trzyfuntowych armat i 16. wozow ammunicyinych do armii ztąd poſłano i wielki moździerz 12funtowy póydzie. w Ludwisarni z nay-większą pilnością uwiiaią się. Mnóſtwo iuż nowych dział na lawety osadzono.

Liſty Angielſkie przecisnęły się tu niewiemy iakim sposobem, a ieszcze mniey pewności mamy, co się w nich zawiera. Nie wielka pociecha i wiadomość, że dnia 9 Lutego z Londynu są pisane, i że Kuryerem do Cuxhawen przybyć miały.

Z Weset dnia 19. Lutego. Gdy Francuz w Emmerich wiele rzeczy za Aſsygnaty nakupili, co się nieobeszło bez nieiakiey gwałtowności, przybył tamże Generał *Merlo* z Kliwii, i nakazał liwrunek na konie, 1,000 par trzewikow 100,000. funtow Siana i tyleż ſłomy. Teraz w Emmerich ſtoi Dywizya, która z Arnheym przybyła. Z tey zupełnie są kontenci mieszkańcy.

Miaſto Kliwia 36,000. Zł: Hollenderſkich, Calear 8,000, Griethauſen 6,000, a Kanoni-

czki w Griethausen, 2,000. Zł: kontrybucyi zapłacić muszą. Na Wsie od każdego morgu po 10. Talerow opłaty nałożono.

Podług innych doniesień, kontrybucyi na Kliwią, Meurs, Geldryą i inne Pruskie kraie 5. millionow Liwrow nałożono, a do tego ustawnie zachodzą rekwizycye o dostarczenie różnych potrzeb do przyodziania woyska służących.

Cena żywności codziennie wzrasta, gdy wszelka z Hollandyą przerwana iest kommunikacya.

W Amszterdamie znayduie się 6,000 Francuzow. Zołnierze mogą codziennie u swych Gospodarzy przeieść 40. sous, a nie więcey iak za 10. Liwrow w assygnatach kupować.

DONIESIENIE.

Od Cesarsko-Królewsko Superintendencyi Solney Galicyiskiey obwieszcza ninieyszym pismem, iż d. 10. Marca roku bieżącego o godzinie dziewiątey przed południem w J. C. K. Mci Kancellaryi Defluitacyi w Mieście *Podgorze* zwanym pod Krakowem sytuowaney, będą licytowane *Galary od Soli*, ktore w przeciągu roku bieżącego do Defluitacyi Solney potrzebne (*plus offerenti*). — Ktoby sobie tedy takowe Galary nabyć życzył, może każdego czasu o kondycyach przypadaiących, u mnie niżey podpisanego dowiedzieć się.

Przez Cesarsko-Krolewską Superintendencyą Solną Galicyiską w Warszawie dnia 6. Marca 1795.

de Bovelino.